

US o prekrških: Oglobljeni imajo pravico do poštenega sodnega varstva

V kar dveh primerih sporov o globah zaradi prekrškov je senat ustavnega sodišča odločil, da bo izjemoma, ker gre za pomembno ustavnopravno vprašanje, ki presega pomen konkretnih zadev, presojal ravnanje sodišč. V obeh primerih so konec januarja ugotovili, da so redna sodišča sodila nepošteno, ker oglobljena državljana nista imeli možnosti poštene obrambe. Iz sporočila ustavnega sodišča je mogoče sklepati, da to nikakor nista osamljena primera in da se sodnikom na sodiščih, ko gre za pritožbe čez prekrške, ne ljubi izpeljati postopkov, ki bi jih morali in zagotoviti pošteno sodno varstvo državljanom. Če ni sodnega nadzora, to omogoča zlorabe izvršne oblasti, ki si pristojnosti izrekati globe vse bolj širi.

Bi sodili, če je lažje gledati v zrak?

Sodbo okrajnega sodišča v Kranju, ki ni omogočilo obrambe **Špeli Peternel**, ki se je pritožila čez 417 evrov globe zaradi razžalitve uradne osebe, je senat ustavnega sodišča razveljavil in vrnil v ponovno odločanje zaradi nepoštenega sojenja. Enako so storili s sodbo okrajnega sodišča v Ljubljani, ki ni zagotovil poštenega postopka **Ivanu Beleta**, ki se je pritožil čez 250 evrov globe in tri kazenske točke

zaradi prehitre vožnje, kar mu je izreklo ljubljansko mestno redarstvo. Na sodišču njegovih ugovorov niso bili pripravljene niti poslušati.

Presoji ustavnega sodišča sta precej zanesljivo povezani z lanskim sporočilom vrhovnega sodišča, da ne bodo spoštovali sodb evropskega sodišča za človekove pravice (ESČP). Evropsko sodišče je ugotovilo podobno kršitev pravice do poštenega sojenja podjetju Proplus v sporu z državo. Sporočilo, kdo so bili avtorji ideje, da bi le še občasno upoštevali ESČP, je še vedno neznano, je pa vrhovno sodišče po ostrih protestih uglednih pravnikov, nekdanjih ustavnih sodnikov in ogorčenju javnosti sporno izjavo sčasoma umaknilo. Že takrat sem opozoril, da je v ozadju večji konflikt o vlogi in pomenu neodvisnega sodstva. Zdaj pa je ustavno sodišče v dveh primerih pritrdilo državljanoma, da jima navadna sodišča niso zagotovila možnosti, da bi se lahko pošteno branila, ko so ju uradne osebe oglobile. Ustavno sodišče posebej opozarja, da je pritožbi v zadevah prekrškov izjemoma sprejelo v obravnavo, da bi ponovno zagotovilo spoštovanje svojih odločb in ustavnih pravic obdolžencev v prekrškovnem postopku in opozorilo, da ni nujno, da bo to storili vsakič, ker ni naloga ustavnega sodišča, da vedno znova opozarja na pomen obvezujočnosti svojih odločb in sodb ESČP. V obeh primerih je, da gre za kršitev ustavnih jamstev o poštenem sojenju, soglasno odločil senat, ki ga je vodil **Marko Šorli**, sodelovala pa sta še **Klemen Jaklič** in **Katja Šugman Stubbs**.

Obe odločitvi lahko v celoti preberete tukaj:

